

Barn- och utbildningsnämnden

Plats och tid Sölvesborg, Valjevikens aktivitetscenter, Boken 2023-04-26 kl. 16:00 – 16:46

Beslutande ledamöter
Jörgen Englin S
Diana Sjöström M
Benny Karlsson SD
Madelene Ekstrand KD
Kristina Thomasson S
Rune Andersen SD
Ninnie Bogren M
Peter Thyrén SD
Johan Elofsson S
Linda Björk SD
Hanna Martinsson M
Maria Södergren SD
Gödis Byqvist V

Ej beslutande ersättare
Maria Lindros S
Susanne Fransson M
Staffan Augustsson SD
Jane Afredus KD
Arne Alfredsson S
Irène Eliasson C
Stefan Welander SoL
Pia-Maria Lindahl SD
Erik Ohliv V

Övriga närvarande
Martin Åsman, förvaltningschef
Per Theorin, verksamhetschef förskola och skola
Roger Svanberg, verksamhetschef gymnasiet
Therése Lavesson, ekonom
Pernilla Fagerberg, kvalitetsutvecklare
Sanna Eriksson, nämndsekreterare

Justeringsperson Benny Karlsson

Justerings plats och tid Sölvesborg 2023-05-01

Underskrifter

Sekreterare Paragrafer 19-25
Sanna Eriksson

Ordförande
Jörgen Englin

Justerare
Benny Karlsson

Barn- och utbildningsnämnden

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum

2023-04-26

Datum då anslaget publiceras

2023-05-02

Datum då anslaget avpubliceras 2023-05-23

Förvaringsplats för protokollet

Barn- och utbildningskontoret

Underskrift

.....
Sanna Eriksson

Barn- och utbildningsnämnden

Ärendelista

§ 19	Delårsbokslut 1 2023	2023/42	4 - 13
§ 20	Kompletteringsbudget 1 2023	2023/43	14 - 16
§ 21	Uppföljning särskilt stöd läsåret 2022/2023	2023/13	17 - 24
§ 22	Yttrande - Ansökan om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola, SI 2023:1159	2023/59	25 - 34
§ 23	Kameraövervakning av skolfastigheter	2023/58	35 - 39
§ 24	Frivilliga drogtester i grundskolan	2023/62	40 - 51
§ 25	Meddelande	2023/2	52

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 19 Dnr 2023/42

Delårsbokslut 1 2023

BESLUT

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna föreslaget delårsbokslut per 31/3 2023 och att tillställa Kommunstyrelsen det för beslut.

Ärendet i korthet

I enlighet med Sölvesborgs kommuns regler för ekonomistyrning följer nämnderna det ekonomiska arbetet genom års- och delårsbokslut. Barn- och utbildningsnämnden fattar beslut om att godkänna redovisningen och att därefter tillställa Kommunfullmäktige ärendet i sin helhet.

Bakgrund

Nämnden har enligt kommunens ekonomistyrningsregler att besluta om delårsbokslut per den 31/3 respektive 31/8 varje år.

Beslutsunderlag

Förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse 2023-03-31.

Delårsrapport 1 2023 BUN verksamhetskommentarer.

Uppföljning delår 1 2023 BUN.

Investeringar delår 1 2023 BUN.

Exp.

Ekonomikontoret
Kommunfullmäktige

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Tjänsteskrivelse - Delårsbokslut 1 2023

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna föreslaget delårsbokslut per 31/3 2023 och att tillställa Kommunstyrelsen det för beslut.

Påverkar beslutet barn/ungdomar, direkt eller indirekt?

☐ Ja, se bifogad barnchecklista.

☒ Nej, se förklaring nedan.

Förklaring (vid svar Nej ovan)

Beslutet innebär ett fastställande av redovisning för organisation av verksamheten som beslutats i budget 2023, då barnperspektivet får anses vara beaktat.

Ärendet i korthet

I enlighet med Sölvesborgs kommuns regler för ekonomistyrning följer nämnderna det ekonomiska arbetet genom års- och delårsbokslut. Barn- och utbildningsnämnden fattar beslut om att godkänna redovisningen och att därefter tillställa Kommunfullmäktige ärendet i sin helhet.

Bakgrund

Nämnden har enligt kommunens ekonomistyrningsregler att besluta om delårsbokslut per den 31/3 respektive 31/8 varje år.

Bedömning

Helårsprognos för Barn- och utbildningsnämndens samlade utbildningsverksamhet pekar i delårsbokslut 1 på ett bokslut i balans.

Den ekonomiska uppföljningen per den 31/3 2023 pekar på ett resultat i balans för Barn- och utbildningsnämndens samlade verksamhet. De prognostiserade underskotten inom grund- och gymnasieskola vägs upp av framför allt beräknade överskott inom förskolan och den anpassade grundskolan. Nämnden arbetar aktivt med att följa den ekonomiska utvecklingen för att vidta åtgärder för en verksamhet i ekonomisk balans.

Åtgärderna ska inte bidra till att målen för verksamheten inte nås men risken är att behövliga reformer för verksamhetsförbättring uteblir eller får skjutas på framtiden.

Martin Åsman
Förvaltningschef

Bilagor

Delårsrapport 1 2023 BUN verksamhetskommentarer

Uppföljning delår 1 2023 BUN

Investeringar delår 1 2023 BUN

Beslut sänds till:

Ekonomikontoret
Kommunfullmäktige

Barn och utbildningsnämnden

Delårsrapport 1

Sölvesborgs
kommun

Delårsrapport 1

Barn och utbildningsnämnden

Verksamheternas kommentarer

Driftskostnader

Kvartalsrapport - Stratsys

Driftutfall	Årsbudget	Utfall	Prognos	Avvikelse
Förskola	-96 494	-24 003	-93 889	2 605
Grundskola	-238 303	-59 881	-242 053	-3 750
Grundsärskola	-13 652	-3 025	-11 197	2 455
Gymnasieskola	-84 544	-20 383	-85 309	-765
Gymnasiesärskola	-5 974	-1 741	-6 619	-645
Nämndsgemensamma vht	-23 927	-6 470	-23 827	100
Summa	-462 894	-115 503	-462 894	0

Verksamhetsområde

Grunduppdrag

Barn- och utbildningsnämndens ansvar inom skolväsendet omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt annan pedagogisk verksamhet, enligt skollagen (2010:800) samt andra författningar som ankommer på kommunal skolhuvudman. Nämnden ansvarar som hemkommun för samtliga uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan huvudman avseende förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola. Nämnden är för dessa skolformer vårdgivare för den hälso- och sjukvård som sker inom elevhälsan samt har personuppgiftsansvar för verksamheten.

Händelser av väsentlig betydelse

- Barn- och utbildningsnämnden har fortsatt arbetet med att utveckla styrning för ökade resultat. Nya riktlinjer för resultatuppföljning och analys har tillämpats och ligger till grund för åtgärder för utveckling.
- Skolorganisationsutredningen som initierades av kommunstyrelsen i ramberedningen inför 2023 har slutförts. Utredningen presenteras för barn- och utbildningsnämnden under en utbildningsdag i april. Utredningen anger tre scenarion med åtgärder för skolfastigheter i centrala staden samt underlag för möjliga skolutvecklingsåtgärder.
- Underlag för upphandling av en ny förskola på Markgatan har färdigställts. Tidsplan för byggprojektet fastställs med entreprenör efter tilldelningsbeslut. Preliminär byggstart är satt till augusti 2023.
- Den nya nämnden har börjat arbeta med sin styrning av verksamheten och arbetsutskottet har genomfört kvalitetsdialoger med verksamhetsföreträdare.

Analys av verksamhet och ekonomi

Helårsprognos för Barn- och utbildningsnämndens samlade utbildningsverksamhet pekar i delårsboks slut 1 på ett bokslut i balans. Negativa avvikelser i någon verksamhet kompenseras av positiva avvikelser i några andra. Nämnden följer i sin mål- och resultatstyrning kontinuerligt upp det ekonomiska utfallet för att kunna göra korrigeringar inom och mellan verksamheter för ekonomisk balans och bibehållen kvalitet.

Delårsrapport 1

Förskola

Förskolan beräknas göra ett mindre överskott om cirka 320 tkr vilket till största del beror på ökade barnomsorgsavgifter. Prognosen bygger på att det sista steget i en treårig plan för volymanpassning av förskolan, ger full effekt. Minskningen av tjänster, till följd av minskat barnantal, sker efter semesterperioden då samtliga sexåringar lämnat förskolan för förskoleklass. Planeringen utgår från bibehållen personaltäthet. Nämndens samlade resultat för förskolan påverkas positivt med cirka 1 485 tkr då en fristående förskola lägger ner från och med halvårsskiftet. Barnen på den fristående förskolan kan organiseras in i befintlig organisation med mindre fastighetsjusteringar

Grundskola

Det prognostiserade ekonomiska utfallet för grundskolan beräknas ge en negativ avvikelse för 2023 om totalt cirka 3 750 tkr. Grundskolans resurstilldelning balanserar med av nämnden beslutad skolorganisation varför den större delen av underskottet beror på minskade statsbidrag för lågstadiesatsningen och läxhjälp. Enheterna har viss avvikelse för sina personalkostnader vilka beräknas minska under höstens organisation. På samma sätt beräknas underskottet för modersmål, studiehandledning och språkstöd om cirka 600 tkr att finansieras genom anpassningar i organisationen. Fritidshemmen har ett prognostiserat underskott om cirka 865 tkr vilket beror på att den besparing av tjänster som ligger inlagd i budget 2023, inte kunnat effektueras. Resurser för särskilt stöd kan variera över tid då dessa är helt behovsstyrda och bygger på elevers utredda behov av stödinsatser men är i delårsboksutslut 1 i balans. De riktade statsbidraget har arbetats in i budgetprocessen där användning och organisation beslutats av nämnden. Kommunövergripande rutiner för hantering av riktade statsbidrag har tagits fram och sammanfaller väl med hur Barn- och utbildningsnämnden rutinmässigt arbetar med sina riktade statsbidrag.

Anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan beräknas enligt helårsprognos göra ett överskott om 2 455 tkr. Överskottet beror på ökade interkommunala intäkter via elever från annan kommun. Grundsärskolan har i och med fler interkommunala elever en ökad kostnad för skolskjuts om cirka 120 tkr, vilket är kopplat till fler turer.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan visar på ett prognostiserat underskott om cirka 765 tkr. Förändring i förhållandena för de interkommunala kostnaderna och intäkterna samt bidrag till fristående huvudmän pekar mot ett underskott om cirka 1 485 tkr. Prognosen bygger på sökprognos (gymnasievalet) februari 2023 vilken visar att fler elever än budgeterat söker dyra yrkesförberedande program hos annan huvudman. Totalt sett ger det ökade utgifter och minskade intäkter från och med hösten 2023. För att möta förändringen planerar nämnden för att minskat personalkostnaderna genom volymanpassning hösten 2023. Mindre negativa avvikelser som indexreglering av skolskjuts och ökade kostnader för pedagogiskt material bedöms kunna mötas med omfördelning inom tilldelad budgetram.

Anpassad gymnasieskola

Gymnasiesärskolan beräknas enligt helårsprognos göra ett underskott om cirka 645 tkr. Underskottet beror på ökade kostnader för skolskjuts och att interkommunala intäkter via elever från annan kommun minskar samt att kostnader för elever folkbokförda i Sölvesborgs kommun med skolgång hos annan huvudman, ökar något. Det ökade elevantalet ger en större variation i det ekonomiska utfallet men är en positiv utveckling som pekar på att fler elever vill få sin anpassade gymnasieutbildning i Sölvesborg.

Delårsrapport 1

Nämndsgemensamma verksamheter

De nämndsgemensamma verksamheterna beräknas ge ett mindre överskott för 2023 om cirka 100 tkr. Överskottet beror på vakant tjänsteunderlag inom den centrala barn- och elevhälsan

Sammanfattning

Den ekonomiska uppföljningen per den 31/3 2023 pekar på ett resultat i balans för Barn- och utbildningsnämndens samlade verksamhet. De prognostiserade underskotten inom grund- och gymnasieskola vägs upp av framför allt beräknade överskott inom förskolan och den anpassade grundskolan. Nämnden arbetar aktivt med att följa den ekonomiska utvecklingen för att vidta åtgärder för en verksamhet i ekonomisk balans. Åtgärderna ska inte bidra till att målen för verksamheten inte nås men risken är att behövliga reformer för verksamhetsförbättring uteblir eller får skjutas på framtiden.

Förväntad utveckling

Förskola och skola har under de senaste åren haft en hög reformtakt. Lokalt har nya rutiner arbetats fram utifrån aktuell lagstiftning. Såväl nämnden som verksamheten i stort har tagit fram en organisation för ett nytt kvalitetsarbete och arbetat in nya mål och indikatorer utifrån kommunens mål- och resultatstyrning. Under 2022 har det införts krav på utökad studietid samt en utökad lovskola. Nämnden arbetar 2023 fortsatt med att implementera reformerna för att nå avsedd effekt med ökad kvalitet.

Snabba volymminskningar kommer påverka nämndens förutsättningar för att organisera verksamheten på ett kostnadseffektivt sätt. Minskade volymer påverkar förutsättningarna med såväl minskade intäkter i form av statsbidrag (generella och riktade). Samtidigt ger små och ojämna barn- och elevgrupper ökade kostnader för utbildningsverksamheten genom ineffektiv organisation. Volymminskningen i förskolan har nu stannat av och stabiliserats till en låg nivå med cirka 130 barn per årskull mot tidigare 200 barn per årskull. Förskolan har anpassats såväl organisatoriskt som ekonomiskt för det nya läget. De mindre barnkullarna som nu går in i förskoleklass och grundskolan riskerar öka nämndens kostnad för grundskoleutbildningen de kommande åren.

Utmaningar inför kommande år

- Utbildningen och undervisningen behöver utvecklas för att nå bättre och mer likvärdiga resultat. Genom det systematiskt kvalitetsarbete arbetar nämnden för att utveckla verksamheten utifrån framkomna behov. Resurser och övriga förutsättningar är goda för att kunna skapa en utveckling mot ökad måluppfyllelse.
- Kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning för skola och förskola. Nämndens verksamheter har en relativt hög andel utbildad och legitimerad personal. För att bibehålla och utveckla detta krävs ett fortsatt arbete tillsammans med arbetstagarorganisationerna för att kompetensförsörja framtidens välfärd.
- Gymnasieskolans utveckling är avgörande för nämndens ekonomiska förutsättningar. Nämnden behöver fortsätta sitt arbete med att utveckla och skapa attraktion för de utbildningar som gymnasieskolan erbjuder. Det är osäkert hur den aviserade statliga styrningen med krav på regional programsamordning påverkar huvudmän för gymnasieskola.
- Trots att Sölvesborgs kommun har ett stabilt invånarantal på cirka 17 500 invånare, minskar antalet yngre. Barnkullarna har minskat succesivt de senaste 10 åren, från cirka 200 barn till cirka 130 barn för 2022. Minskningen av antalet barn och elever påverkar nämndens organisation stort. Då minskningen sker succesivt och över hela kommunen minskar sannolikt effektiviteten och kostnaden riskerar öka. Samtidigt ger minskade volymer minskade intäkter i form av såväl riktade som generella statsbidrag.

Delårsrapport 1

- Det finns en osäkerhet kring vilka och hur stora de kommande årens riktade statsbidrag för utbildningssektorn kommer vara.
- Barn- och utbildningsnämndens relativt stora investeringsbehov i skol- och förskolelokaler kommer påverka såväl ekonomin som de organisatoriska förutsättningarna i verksamheten. I ett läge med sviktande barn- och elevantal är det också svårt att dimensionera investeringsprojekten.
- Investering i nya skollokaler behöver föregås av beslut om skolorganisation. En brett förankrad långsiktig plan behöver därför arbetas fram.

**Sölvesborgs
kommun**

Barn- och utbildningsförvaltningen

Uppföljning Barn- o utbildningsnämnd Mars 2023

Skola & barnomsorg

Vht	Vht-text	Årsbudget 2023	Budget Jan-mars	Redov Feb	Redov Mars	Utfall Jan-mars	Periodiser justering	Avvikelse Jan-mars	Avvikelse Jan-feb	Prognos Avvikelse
104	Barn- och utbildningsnämnden	-1 163,7	-307	-116	-84	-301		6	-12	0
165	Fackliga företrädare	-433,3	-108	-30	-32	-92		16	12	0
402	Pedagogisk omsorg	-3 146,6	-806	-231	-191	-630	-27	149	100	400
403	Förskoleklass	-12 199,3	-3 162	-1 113	-1 167	-3 352	-53	-242	-145	-350
404	Förskola	-81 402,3	-19 614	-7 443	-6 247	-20 683	631	-439	-138	320
405	Fristående förskole/fritidsverksamhet	-8 775,4	-2 202	-702	-625	-2 114	-34	54	96	1 485
407	Sk.stöd barnomsorg	-3 170,2	-793	-190	-214	-577		216	166	400
413	Fritidshem	-23 792,3	-6 244	-2 105	-1 857	-6 030	-300	-86	-28	-865
441	Grundskola	-183 250,5	-47 089	-15 564	-15 346	-46 246	-1 429	-586	311	-2 335
443	Grundsärskola	-13 652,1	-3 505	-1 810	333	-3 025	-82	398	115	2 455
444	Sk.stöd grundskola	-12 171,4	-2 992	-587	-959	-2 721		271	233	400
445	Naturskola	-1 447,0	-357	-104	-87	-302		55	27	0
451	Gymnasieskolan	-84 544,7	-21 717	-7 305	-6 668	-20 383	-438	895	800	-765
453	Gymnasiesärskola	-5 972,7	-1 484	-640	-563	-1 741		-257	-188	-645
481	Modersmål o nyanländas lärande	-5 442,9	-1 363	-572	-54	-1 230		133	-267	-600
485	Barn- o utbildningskontoret	-8 460,1	-2 086	-523	-706	-2 018		68	80	0
486	Central Barn- o elevhälsa	-7 295,4	-1 798	-536	-550	-1 688		111	63	100
487	Central IT BUN	-6 574,6	-2 226	-1 246	-396	-2 372		-146	6	0
SUMMA		-462 894,5	-117 852	-40 816	-35 413	-115 503	-1 732	617	1 231	0

Avvikelse personal- kostnad Jan-mars	Avvikelse personal- kostnad Jan-Feb
8	-16
16	12
609	398
-151	-32
441	338
-4	-3
214	238
181	223
-816	-524
297	274
259	116
41	4
612	297
-46	-96
-325	-226
16	19
100	68
1	1
1 453	1 091

Kommentarer till uppföljning

402 Ped omsorg- Vakanta tjänster dagbarnvårdarna under året ger ett överskott på personalkostnaderna

404 Förskola- Positiv avvikelse på barnomsorgsavgifterna

407 Särskilt stöd förskola- Positiv avvikelse på personalkostnaderna

413 Fritidshem- Underskottet på verksamheten beror på besparing av tjänster under året ej kan göras fullt

441 Grundskola- minskat statsbidrag samt ökade personalkostnader

443 Särskolan- Överskottet beror på ökade interkommunala intäkter

451 Gymnasieskolan- Ökade interkommunala kostnader för fler elever i annan kommun. Ökade kostn indexreglering skolskjuts samt inköp till Bygg- samt Elprogram.

453 Gymnasiesärskolan- Minskade interkommunala intäkter för färre elever från annan kommun

481- Modersmål- Utökning av språk som ej finns budgeterade

Utfall mars	
Förskola	-20
Grundskola	-455
Särskola	398
Gymnasieskola	895
Gymnasiesärskola	-257
Nämndsgemensam	55
Totalt	617

Investeringar Barn- och utbildningsnämnden 2023

Kod	Projekt	Budget 2023	Redov 2023	Återstår	Föras över	Överföras	
34031	Möbler Bossabo	50,0	0	50,0	Ja	50,0	
34055	Utesov Stora Torg Kanehall	70	0	70			
34056	Möbler Torsklåp Norje fsk	50	0	50			
34057	Inventarier Fsk Hörvik	55	0	55			
34058	Möbler Skönabäck	50	0	50			
34403	Inv Säggalycke Norje	62	19,1	43			
34874	Projektorer mm Säggalycke	99,0	0,5	98,5	Ja	99,0	
34875	Projektorer mm Markgatan	150	0	150			Kommer ej användas 2023
Summa Barnomsorg		586,0	19,6	516,4	0,0	99,0	
34435	Klassrumsmöbler Mjällby L	80,0	39,8	40,2	Ja	80,0	
34436	Möbler Musik Mjällby H	50,0	0,0	50,0	Ja	50,0	
34438	Möbler personalrum Norje	50,0	0,0	50,0	Ja	50,0	
34439	Klassrumsmöbler Norje	50,0	0,0	50,0	Ja	50,0	
34442	Klassrumsmöbler Hjortakroken	250	0,0	250,0			
34443	Klassrumsmöbler Mjällby	200	0,0	200,0			
34444	Solskydd o Möbler Mjällby H	120	0,0	120,0			
34446	Klassrumsmöbler Boklund	250	0,0	250,0			
34447	Möbler Personalrum Norje	80	0,0	80,0			
34448	Markiser rullgardiner Norje	200	213,0	-13,0			
34449	Klassrumsmöbler Hörvik	50	7,1	42,9			
34451	Möbler Möllebacken	250	12,3	237,7			
34452	Klassrumsmöbler gymnasieskolan	325	0,0	325,0			
34453	Möbler Skolsköterskor	50	0,0	50,0			
Summa Grundskolan/Gymnasieskolan		2 005,0	272,2	1 732,8	0,0	0,0	
34850	Arbetsmiljö/Säkerhet BoU	369,0	41,8	327,2			
34870	Projektorer/nätverk	1 767,0	123,6	1 643,4			
Summa Nämndsgemensamt		2 136,0	165,4	1 970,6		0,0	
Summa Totalt		4 727,0	457,2	4 219,8	0,0	99,0	

34850 Arbetsmiljö/Säkerhet/Handikapp BUN 2023		Redovisat		Återstår	
Akt 220	Möbler kontorsrum Stödenheten	50,0	41,8	8,2	
Akt 221	Markiser Mjällby skola	50,0		50,0	
Akt 223	Möbler/skåp förskoleklass och fritidshem	120,0		120,0	
Akt 224	Tak Uteklassrum	80,0		80,0	
Akt 225	Möbler Hörvik	50,0		50,0	
Återstår:		350,0	369,0	19,0	#REF!

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 20 Dnr 2023/43

Kompletteringsbudget 1 2023

BESLUT

Barn- och utbildningsnämnden har inga tillägg eller tekniska justeringar i kompletteringsbudget 1 2023 och tar den ekonomiska informationen till protokollet.

Ärendet i korthet

I enlighet med Sölvesborgs kommuns regler för ekonomistyrning ska nämnderna i förslag till kompletteringsbudget ange de förändringar som ändrade förutsättningar i verksamheten föranleder. Barn- och utbildningsnämnden fattar beslut om att godkänna föreslagna budgetändringar och att därefter tillställa Kommunfullmäktige ärendet i sin helhet för beslut.

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden har i enlighet med Sölvesborgs kommuns regler för ekonomistyrning, att i kompletteringsbudget lämna förslag till förändringar inom såväl drifts- som investeringsbudgeten beroende på ändrade förutsättningar inom verksamheten.

Beslutsunderlag

Förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse 2023-03-31.

Exp.

Ekonomikontoret
Kommunfullmäktige

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Tjänsteskrivelse - Kompletteringsbudget 1 2023

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden har inga tillägg eller tekniska justeringar i kompletteringsbudget 1 2023 och tar den ekonomiska informationen till protokollet.

Påverkar beslutet barn/ungdomar, direkt eller indirekt?

☐ Ja, se bifogad barnchecklista.

☒ Nej, se förklaring nedan.

Förklaring (vid svar Nej ovan)

Barn- och utbildningsnämnden föreslår inga justeringar i budgetärendet.

Ärendet i korthet

I enlighet med Sölvesborgs kommuns regler för ekonomistyrning ska nämnderna i förslag till kompletteringsbudget ange de förändringar som ändrade förutsättningar i verksamheten föranleder. Barn- och utbildningsnämnden fattar beslut om att godkänna föreslagna budgetändringar och att därefter tillställa Kommunfullmäktige ärendet i sin helhet för beslut.

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden har i enlighet med Sölvesborgs kommuns regler för ekonomistyrning, att i kompletteringsbudget lämna förslag till förändringar inom såväl drifts- som investeringsbudgeten beroende på ändrade förutsättningar inom verksamheten.

Bedömning

Utifrån reglerna för ekonomistyrning är bedömningen att Barn- och utbildningsnämnden inte har några justeringar att göra i kompletteringsbudget 1 2023

Martin Åsman
Förvaltningschef

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 21 Dnr 2023/13

Uppföljning särskilt stöd läsåret 2022/2023

BESLUT

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga redovisningen av särskilt stöd till handlingarna och ta informationen till protokollet.

Ärendet i korthet

Barn- och utbildningsnämnden har i sin årsplanering för det ekonomiska arbetet att arbetet med särskilt stöd inom utbildningsverksamheten. Översynen sker innan nämnden fattar beslut om tilldelning av resurser inför kommande läsår.

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar, som huvudman för utbildningsverksamhet inom förskola, förskoleklass, fritidshem samt grund- och grundsärskola, för att säkerställa att:

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska även ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 2 § Skollagen 2010:800).

Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet följer Barn- och utbildningsnämnden upp kostnader, omfattning och effekt av det särskilda stödet.

Beslutsunderlag

Förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse 2023-03-29.

Uppföljning särskilt stöd läsåret 2022/2023.

BUNAU § 14/2023.

Exp.

Rektorer

Liselott Carlsson – Chef för CBEH

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Tjänsteskrivelse - Uppföljning av särskilt stöd läsåret 2022/2023

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga redovisningen av särskilt stöd till handlingarna och ta informationen till protokollet.

Påverkar beslutet barn/ungdomar, direkt eller indirekt?

☐ Ja, se bifogad barnchecklista.

☒ Nej, se förklaring nedan.

Förklaring (vid svar Nej ovan)

Redovisningen av utbildningsverksamhetens arbete med särskilt stöd och extra anpassningar beskriver hur utfallet av fördelade resurser under läsåret 2021/2022 har fallit ut. Redovisningen beskriver omfattning av åtgärder inom beslutat särskilt stöd utifrån 3 kap. Skollagen (2010:800). Skollagens skrivningar om särskilt stöd syftar till att säkerställa barnets rätt till stöd i utbildningen.

Ärendet i korthet

Barn- och utbildningsnämnden har i sin årsplanering för det ekonomiska arbetet att arbetet med särskilt stöd inom utbildningsverksamheten. Översynen sker innan nämnden fattar beslut om tilldelning av resurser inför kommande läsår.

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar, som huvudman för utbildningsverksamhet inom förskola, förskoleklass, fritidshem samt grund- och grundsärskola, för att säkerställa att:

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska även ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 2 § Skollagen 2010:800).

Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet följer Barn- och utbildningsnämnden upp kostnader, omfattning och effekt av det särskilda stödet.

Bedömning

Särskilt stöd kan ges på många sätt i många sammanhang och i varierande mängd. Sammanställningen bygger på det beslutade särskilda stödet vilket regleras i åtgärdsprogram. För det stöd som regleras i åtgärdsprogram behövs i alla delar inte en särskilt avsatt resurs utan stödet kan ges inom den reguljära undervisningen. Målsättningen är att öka och normalisera de extra anpassningar som pedagogerna arbetar med för att på så sätt minska behovet av särskilt stöd. Detta är ett led i att tillgänglighetsanpassa utbildningen. En annan del av utvecklingen är att samla det särskilda stödet utifrån kompetens och effektivitet. Beslutade rutiner för särskilt stöd och extra anpassningar bedöms ge en god struktur och tydlighet för hur arbetet ska bedrivas.

Även om behovet av resurser är stort så bedöms avsatta medel samlat ge goda förutsättningar för arbetet med särskilt stöd i Barn- och utbildningsnämndens verksamheter.

Martin Åsman
Förvaltningschef

Bilagor

Uppföljning särskilt stöd läsåret 2022/2023

Beslut sänds till:

Rektorer
Liselott Carlsson – Chef för CBEH

Barn- och utbildningsförvaltningen

Uppföljning särskilt stöd läsåret 2022/2023

Den 1 juli 2022 gav Skolverket ut ett antal nya uppdaterade allmänna råd. Ett av råden var om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram och gäller verksamheterna förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. De allmänna råden grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) samt läroplanerna för ovanstående verksamheter och är rekommendationer om hur lärare, övrig skolpersonal, rektorer och huvudmän kan eller bör arbeta för att uppfylla kraven i bestämmelserna.

Allmänna rådet innebär en del förändringar och därför uppdaterades även Barn- och utbildningsnämndens rutin för arbetet med ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. Rutinen gäller samma verksamheter som ovan.

Förskolan arbetar utifrån Skolverkets allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan, vilken är densamma som tidigare år.

Allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan, allmänna råd för arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram samt kommunens uppdaterade rutin för arbete med ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd bifogas i utskicket.

Utdrag ur den uppdaterade rutinen för arbete med ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd

I Sölvesborgs kommun arbetar vi med att tidigt följa upp eleverna kunskap och deras olika behov. I förskoleklass och åk 1 prioriterar vi läsa-, skriva- räknagarantin, där klassläraren och/eller specialpedagog genomför Skolverkets kartläggningar och arbetar vidare utifrån resultatet. De elever som befaras att inte nå kunskapskraven tas upp med matematikutvecklaren för tidiga åldrar alternativt med läs- skriv utvecklaren för att så tidigt som möjligt sätta in stöd och träning. Målet är att alla elever ska komma igång med sin läsning och tidiga matematikutveckling under skolans första år.

I och med de nya allmänna råden för ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd har rutinen för arbetet med stödinsatser

reviderats. Arbetet med insatserna ska följas upp, utvärderas och analyseras i det systematiska kvalitetsarbetet både på huvudmannanivå, skolenivå och individnivå.

Syftet med rutinen är att skapa likvärdighet mellan skolornas arbete med de tre nivåerna: ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd för att säkerställa att alla elever ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling både socialt och kunskapsmässigt.

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Det som görs inom ledning och stimulans är att ge stöd i form av metoder och arbetssätt som gynnar alla elevers lärande och som möter alla olika elevers lärbehov.

Om en elev inte klarar kunskapskraven med ledning och stimulans ska man sätta in extra anpassningar. Extra anpassningar är en stödinsats av mindre ingripande karaktär vad gäller omfattning och/eller varaktighet och ges oftast inom ordinarie undervisning. Det finns inget krav på formellt beslut. Stödinsatsen gäller alla skolformer. Lärare och övrig skolpersonal bör i det enskilda fallet ta ställning till hur elev och vårdnadshavare involveras i arbetet med extra anpassningar.

Åtgärdsprogrammet ska vara ett redskap för förskollärare, lärare, rektor och annan skolpersonal i arbetet med att stödja en elevs behov av särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet är samtidigt en skriftlig bekräftelse på att eleven är i behov av särskilt stöd och vilka stödåtgärder som ska sättas in. Därför är åtgärdsprogrammet också ett viktigt dokument ur rättssäkerhets och likvärdighetsperspektivet.

Den som vill överklaga ett beslut måste göra detta inom 3 veckor från den dag som hon eller han fick ta del av beslutet. Överklagandet lämnas till skolan. Skolan kan då välja att, helt eller delvis, ändra sitt beslut om åtgärdsprogram i enlighet med vad elevens vårdnadshavare eller eleven begär.

Systematiska arbetet för elever med särskilt stöd

I det systematiska kvalitetsarbetet följs elevers resultat upp kontinuerligt genom fyra avstämningsperioder under året; i slutet av respektive termin (höst- och vårtermin) och vid ett tillfälle i mitten av varje termin (mitterninsavstämning). Detta görs på enheten för att se vilken effekt undervisningen har haft samt uppmärksamma att de elever som inte når kunskapskraven och som är i behov av särskilt stöd får stödet tillgodosett.

Utifrån rektors analys av den årliga uppföljningen av elevers kunskapsutveckling i alla årskurser och alla ämne, de åtgärdsprogram som är upprättade och de särskilda behov som finns både på grupp- och individ nivå samt utifrån annan kunskap, organiserar rektor arbetet på enheten för att alla elever ska ges goda (bästa möjliga) förutsättningar för kunskapsutveckling. Utöver grundtilldelningen genomförs resurssamtal mellan enskild rektor och verksamhetschef för att se över behov och möjlighet till extra tilldelning till skolan. I diskussioner kring särskilt stöd är det inte ovanligt att diskussionen hamnar på individnivå, och att mer fokus bör läggas på organisationsnivå. Detta är inte alltid enkelt då det är två processer som går jämte varandra, där den ena (individen) blir mer här och nu och den andra (organisationsutveckling) är ständigt pågående och ska leda till att fler elever får ledning och stimulans för att nå målen. Detta arbete görs på flera områden, t.ex. delaktighet och inflytande i undervisningen. Precis som arbetet med att få en läreffekt/spridningseffekt av insatser i åtgärdsprogram.

I förskolan genomförs resurssamtal mellan rektor och verksamhetschef och de stödinsatser som genomförs på förskolan sker oftast inom ordinarie ram. Det finns också en budget för särskilt stöd i förskolan.

Läsåret 22/23

Gymnasieutbildningen

Inför läsåret 22/23 hade gymnasieskolan 3,3 tjänster i tilldelning för särskilt stöd och det är tre åtgärdsprogram som upprättats på skolan, (595 elever).

Lärarna på skolan arbetar mycket med extra anpassningar i den ordinarie undervisningen, detta för att elever ska ges möjlighet att slutföra de kurser som ingår i utbildningen. Arbetet med extra anpassningar dokumenteras och följs upp. Om eleven trots extra anpassningar inte når kunskapskraven ska det uppmärksammas och utredas för eventuella insatser av särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Elever inom introduktionsprogrammet har en lagstadgad individuell studieplan som kan ses som en form av åtgärdsprogram då den individuella studieplanen ska ta hänsyn till de behov eleverna har på introduktionsprogrammet.

Antal elever inskrivna på Furulundsskolans introduktionsprogram 2023-04-03

Program	Antal
Individuellt alternativ, IMA	24
Språkintröduktion, IMS	4
Yrkesintröduktion, IMY	4
Programinriktat val, IMV	18
Individuella program	5
gymnasiesärskola	

Förskola och grundskola

I grundbemanningen för grundskolan arbetar specialpedagogerna förebyggande och hälsofrämjande både på skolnivå, gruppnivå och individnivå. Utöver detta har grundskolan 26,7 tjänster att fördela mellan enheter och Centrala barn- och elevhälsan. De två högstadieskolorna har under året haft två heltidstjänster för att bemanna de särskilda undervisningsgrupper som benämns AST-grupper. Förskolan hade 6,25 tjänster att fördela mellan förskolans kommunala enheter och fristående huvudmän.

I åk 1-9 är det totalt 287 (av 1728 elever i åk 1-9) som har eller har haft ett upprättat åtgärdsprogram. För elever i förskoleklass upprättas inga åtgärdsprogram.

Enhet	Åtgärds-program	Särskild undervisningsgrupp	Enskild undervisningsgrupp	Anpassad studiegång
Bokelundsskolan	58	16	0	18
Falkviksskolan	40	0	0	0
Havelidens skola	16	9	0	2
Hjortakroksskolan	38	1	0	1
Högtöfta skola	11	0	0	0
Hörviks skola	9	2	0	1
Mjällby skola LM	21	1	0	4
Mjällby skola H	17	14	0	15
Möllebacksskolan	49	1	0	5
Norje skola	26	0	0	0
Anpassad grundskola	2	0	0	1
Totalt	287	44	0	47

Årskurs	ÅP
1	24
2	23
3	35
4	34
5	46
6	50
7	3
8	37
9	35
Totalt	287

Aktiva åtgärdsprogram för grundskolan (uttaget i mars månad respektive läsår).

2022/2023	287
2021/2022	276
2020/2021	215
2019/2020	223

Elever som riskerar att inte uppfylla kunskapskrav i respektive ämne ska få information om det i god tid för att ges möjlighet att inhämta kunskapen. Svenska, matematik, engelska och idrott o hälsa är de ämnen där flest elever riskerar att inte uppfylla kunskapskraven.

Uppföljning och förebyggande insatser

Alla specialpedagoger i grundskolan och gymnasieskolan har tillsammans med stödenhetens specialpedagoger haft kollegiala samtal under läsåret 2022/2023 för att följa upp arbetet utifrån de nya allmänna råden och kommunens uppdaterade rutin.

Det pågår ständigt diskussioner inför kommande läsårs organisation och resurstilldelning om arbetet med främjande och förebyggande insatser i elevhälsan för att alltmer arbeta utifrån elevhälsans intentioner och är tänkt att leda till högre måluppfyllelse genom att arbeta mer på grupp- än på individnivå.

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 22 Dnr 2023/59

Yttrande - Ansökan om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola, SI 2023:1159

BESLUT

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att yttra sig enligt skolchef Roger Svanbergs tjänsteskrivelse och hemställer hos Skolinspektionen att avslå ansökan om godkännande som huvudman för utökning av en befintlig fristående gymnasieskola

Ärendet i korthet

Sölvesborgs kommun ges möjlighet att yttra sig över ansökan i enlighet med 2 kap. 5 § skollagen (2010:800).

Både lägeskommunens och närliggande kommuners yttranden är viktiga underlag för att Skolinspektionen ska kunna bedöma om en etablering av den sökta utbildningen skulle medföra påtagliga och bestående negativa följder på lång sikt (5 år) för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna (kommunal verksamhet).

Kommunens remissvar i form av kopia på justerat protokoll från beslutande organ ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 5 maj 2023.

Bakgrund

Praktiska Studier Riks AB har hos Skolinspektionen ansökt om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad i Kristianstads kommun fr.o.m. läsåret 2024/2025. Ansökan om utökning omfattar el- och energiprogrammet med inriktning elteknik.

Beslutsunderlag

Förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse 2023-03-30.

Barnchecklista.

Sölvesborgs kommuns yttrande gällande utökning - Praktiska Gymnasiet, SI 2023:1159.

Remiss - Ansökan om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola, SI 2023:1159.

Barn- och utbildningsnämnden

Remissbilaga - Ansökan om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola, SI 2023:1159.

BUNAU § 15/2023.

Exp.

Statens skolinspektion

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Tjänsteskrivelse - Yttrande ansökan om godkännande som huvudman för utökning av en befintlig fristående gymnasieskola (SI 2023:1159)

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att yttra sig enligt skolchef Roger Svanbergs tjänsteskrivelse och hemställer hos Skolinspektionen att avslå ansökan om godkännande som huvudman för utökning av en befintlig fristående gymnasieskola

Påverkar beslutet barn/ungdomar, direkt eller indirekt?

☒ Ja, se bifogad barnchecklista.

☐ Nej, se förklaring nedan.

Ärendet i korthet

Sölvesborgs kommun ges möjlighet att yttra sig över ansökan i enlighet med 2 kap. 5 § skollagen (2010:800).

Både lägeskommunens och närliggande kommuners yttranden är viktiga underlag för att Skolinspektionen ska kunna bedöma om en etablering av den sökta utbildningen skulle medföra påtagliga och bestående negativa följder på lång sikt (5 år) för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna (kommunal verksamhet).

Kommunens remissvar i form av kopia på justerat protokoll från beslutande organ ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 5 maj 2023.

Bakgrund

Praktiska Studier Riks AB har hos Skolinspektionen ansökt om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad i Kristianstads kommun fr.o.m. läsåret 2024/2025. Ansökan om utökning omfattar el- och energiprogrammet med inriktning elteknik.

Bedömning

Beaktat redovisade risker för negativa konsekvenser föreslår Barn och utbildningsförvaltningen Barn- och utbildningsnämnden att hemställa hos

Skolinspektionen att avslå godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad i Kristianstads kommun, med start läsår 2024/2025.

Martin Åsman
Förvaltningschef

Bilagor

Sölvesborgs kommuns yttrande gällande utökning - Praktiska Gymnasiet,
SI 2023:1159

Beslut sänds till:

Statens skolinspektion

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare

Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Barnchecklista - Yttrande ansökan om godkännande som huvudman för utökning av en befintlig fristående gymnasieskola

1. Förklara hur beslutet, direkt eller indirekt, påverkar barn och ungdomar.

Beslut om etablering av gymnasieutbildning i närområdet ger elever ökade möjligheter att söka och bli antagen till det program eleven önskar.

2. Har barn/ungdomar som kan komma att beröras av beslutet fått uttrycka sina åsikter?

☐ Ja

☒ Nej

Förklara oavsett svar.

Beslutet är ett formaliabeslut som rör Sölvesborgs kommuns bedömning av elevmässiga och utbildningsmässiga förutsättningar för ny gymnasieutbildning i närområdet. Kommuns rätt till yttrande i frågor om nyetablering regleras i Skollagen (2010:800)

3. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rum?

☒ Ja

☐ Nej

Förklara oavsett svar.

Då utökningen riskerar få negativa konsekvenser för befintliga utbildningsplatser och inte bedöms skapa bättre förutsättningar för elevgruppen, är ett avslag det bästa för eleverna på såväl lång som kort sikt.

4. Beskriv eventuella intressekonflikter.

En överetablering av utbildningar kan medföra att redan befintliga utbildningsanordnare slås ut vilket då leder fram till att deras elever tappar sin sökta utbildningsplats.

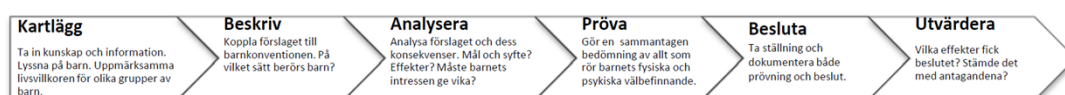
Martin Åsman
Förvaltningschef

Anvisningar till barnchecklista

Barnets rättigheter ska beaktas vid alla kommunala beslut. Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn. I beslutsunderlag ska det tydligt framgå om beslutet rör barn, hur barn påverkas av beslutet och hur barns bästa beaktats. Denna checklista är ett stöd för arbetet och en del av Barnets bästa. Checklistan kan användas vid beredning av ärenden och bifogas ärenden till nämnd.

1. Påverkar beslutet barn?

Den första frågan i checklistan handlar om att i ett tidigt skede av ärendeberedningen göra en bedömning av om beslutet påverkar barn. Oavsett svar ska det ges en förklaring av hur de berörs eller varför de inte berörs. Om ärendet/beslutet direkt eller indirekt berör eller kan få konsekvenser för enskilda barn, barn i allmänhet eller en särskild grupp av barn ska checklistan fullföljas. Detsamma gäller vid framtagande av policy, riktlinjer, föreskrifter, årlig budget och förändringar i organisation eller administration. Beslut som i första hand rör barn och/eller kan få stora konsekvenser för barn sett till barnkonventionen föranleder mer omfattande arbete och analys. En barnkonsekvensanalys kan innefatta följande steg:

2. Har barn fått uttrycka sina åsikter?

Barn ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i de frågor barn anser att de berörs av (artikel 12). Är beslutet något som barn kan anse sig vara berörda av? Har barn fått möjlighet att uttrycka sina åsikter och fått dem beaktade? Hur? Eller: Varför inte? Barns åsikter kan fås genom personlig kontakt med barn där de är. De kan också fås genom frågeformulär eller internetomröstningar. Ungdomsrepresentanter eller andra som arbetar nära barn kan agera ombud. Ibland finns underlag med åsikter från barn (till exempel från undersökningar och forum för barns inflytande) som kan användas. När barn uttryckt sina åsikter ska de få uppföljning.

3. Hur har barns bästa beaktats?

Barnets bästa alltid ska komma i första rummet (artikel 3). Barn har fullt och lika människovärde. Barn är sårbara och behöver särskilt stöd och skydd. Rättigheterna ska tillförsäkras alla barn oavsett härkomst, kön, religion, funktionshinder eller andra liknande skäl (artikel 2). Barn ska

tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar (artikel 6). I att beakta barns bästa ingår till exempel att beakta barns fysiska och psykiska välbefinnande, tillämpa aktuell kunskap om barns levnadsvillkor, samverka med relevanta aktörer och ha barnperspektiv. Mer om barns bästa finns i SOU 1997:116 kap 6.

4. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Beslutsfattare ska enligt barnkonventionen anstränga sig till det yttersta av tillgängliga resurser för att tillgodose barnets bästa (artikel 4), vilket kan innebära intressekonflikter. Sammanvägningen av relevanta intressen ska kunna visas. När barnets bästa måste ge vika för andra intressen bör kompensatoriska åtgärder övervägas.

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Roger Svanberg, 0456-81 66 71
roger.svanberg@solveborg.se

Mottagare
Skolinspektionen

Sölvesborgs kommuns yttrande avseende ansökan om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad i Kristianstads kommun, SI 2023:1159

Bakgrund

Praktiska Studier Riks AB har hos Skolinspektionen ansökt om godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad i Kristianstads kommun fr.o.m. läsåret 2024/2025. Ansökan om utökning omfattar el- och energiprogrammet med inriktning elteknik.

Ansökan innebär 12 elever per årskurs och 36 elever totalt vid fullt utbyggd verksamhet.

Sölvesborgs kommuns gymnasieorganisation

Gymnasieskolan i Sölvesborgs kommun Furulundsskolan, bedriver utbildning inom 8 nationella program, nedanstående programutbud erbjuder gymnasieskolan i Sölvesborgs kommun:

- Barn-och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Ekonomiprogrammet
- Industritekniska programmet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet
- Teknikprogrammet

Svar på Skolinspektionens frågor

För att Skolinspektionen ska kunna göra en helhetsbedömning av vilka följder en utökning kan medföra ska yttrande kommuner besvara nedanstående frågor.

- 1. En befolkningsprognos över kommunens 16-åringar de kommande fem åren (år 2023-2028).**

Antal 16-åringar i Sölvesborgs kommun

År	Antal elever
2023	167
2024	182
2025	215
2026	198
2027	199
2028	195

- 2. En sammanställning över antalet kommunala och fristående gymnasieskolor i kommunen som idag erbjuder det nationella el- och energiprogrammet inriktning elteknik.**

I Sölvesborgs kommun finns inte fristående huvudmän som erbjuder sökt program och inriktning. Sölvesborgs kommun erbjuder det nationella el- och energiprogrammet inriktning elteknik.

- 3. Uppgift om antalet befintliga utbildningsplatser på respektive sökt program och inriktning (se ovan) vid kommunala respektive fristående gymnasieskolor i kommunen.**

Sölvesborgs kommun gymnasieskola driver el- och energiprogrammet inriktning elteknik. Den kommunala gymnasieskolan har 18 platser per årskurs, totalt 54 platser i de 3 årskurserna. I kommunen finns inga andra aktörer som erbjuder det nationella el- och energiprogrammet inriktning elteknik.

- 4. Uppgift om kommunen avser att erbjuda sökt program och inriktning läsåret 2023/2024 samt om möjligt läsåret 2024/2025.**

Sölvesborgs kommun avser att starta el- och energiprogrammet inriktning elteknik läsåret 2023/2024 och läsåret 2024/2025.

- 5. Om kommunen inte erbjuder sökt/a program och inriktning/ar läsåret 2023/2024 behöver ni redogöra för vilka närliggande kommuner som erbjuder sökt/a program och inriktning/ar.**

Sölvesborgs kommun avser att starta El- och energiprogrammet inriktning elteknik läsåret 2022/2023 och läsåret 2023/2024.

Yttrande med konsekvensbeskrivning

Sölvesborgs kommun har samverkansavtal med kommunerna i Skåne och med västra Blekinge (Sölvesborg, Karlshamn, Olofström och Ronneby). Avtalet gäller för nationella program, nationella inriktningar, särskilda varianter, nationella idrottsutbildningar (NIU) och programinriktat val för en grupp elever.

Sölvesborgs kommun har goda kommunikationsmöjligheter med närliggande kommuner vilket innebär att elever relativt snabbt kan ta sig till andra kommuners gymnasieskolor. Det finns redan nu en hög konkurrens och en överkapacitet av antalet utbildningsplatser på el- och energiprogrammet med inriktning elteknik inom gymnasieskolorna i vårt närområde. I samtliga närliggande kommuner anordnas el- och energiprogrammet inriktning elteknik. Redan idag råder det stor efterfrågan på APL-platser för våra elever. Vi behöver idag söka APL-platser utanför närområdet och då konkurrera med andra aktörer. Ytterligare ökning av antalet utbildningsplatser i området innebär alltmer svårare att finna APL platser och nå lagstadgat krav om minst 15 veckors APL.

En utökning av antalet utbildningsplatser i närområdet kan innebära att färre elever antas på de redan befintliga utbildningsplatserna och då medföra högre utbildningskostnader och ett högre programpris. Effekten blir densamma för både friskolor och kommunala skolor i området. Elevunderlaget i östra Skåne och västra Blekinge kommer långsiktigt inte att räcka till för nyetableringar och utökningar inom det nationella el-och energiprogrammet - inriktning elteknik. I förlängningen kan det innebära att elever hamnar i kläm då program kan behöva läggas ned.

Beaktat risken för negativa konsekvenser föreslår Barn och utbildningsförvaltningen Barn- och utbildningsnämnden att hemställa hos Skolinspektionen att avslå godkännande som huvudman för en utökning av en befintlig fristående gymnasieskola vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad i Kristianstads kommun, med start läsåret 2024/2025.

Roger Svanberg
Verksamhetschef

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 23 Dnr 2023/58

Kameraövervakning av skolfastigheter

BESLUT

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att utreda behovet av kameraövervakning av skolfastigheter.

Ärendet i korthet

Efter en rad allvarliga händelser så som skadegörelse, anlagda bränder etc. i anslutning till skolfastigheter, föreslås frågan om kameraövervakning av skolfastigheter utredas.

Bakgrund

Under 2022 har en rad händelser på och omkring kommunens skolfastigheter bidragit till att behovet av övervakningskameror väcks. Händelserna är knutna till anlagda bränder, experimenterande med fyrverkeripjäser samt skadegörelse i form av sönderslagna rutor, klotter och allmän förstörelse av fastighet och egendom. Det är tre perspektiv som i diskussionen om övervakningskameror som lyfts fram:

1. Ökat skydd för fastigheten och fastighetens värde
2. Säkerställa att skolenheten inte tappar sin funktion helt eller delvis
3. Identifiera barn och unga med risk- och/eller normbrytande beteende för tidiga insatser.

Sammantaget ser Barn- och utbildningsförvaltningen ett behov av att utreda frågan om stärkt skalskydd med kameraövervakning på Mjällby skola, Bokelundsskolan och Furulundsskolan.

Beslutsunderlag

Förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse 2023-03-29.

Utredningsuppdrag - Behov av kameraövervakning av skolfastigheter.

BUNAU § 16/2023.

Exp.

Alf Svensson Fastighetschef
Henrik Johnsson Säkerhetschef

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Tjänsteskrivelse - Utredning om kameraövervakning av skolfastigheter

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att utreda behovet av kameraövervakning av skolfastigheter.

Påverkar beslutet barn/ungdomar, direkt eller indirekt?

☐ Ja, se bifogad barnchecklista.

☒ Nej, se förklaring nedan.

Förklaring (vid svar Nej ovan)

Förslaget innebär endast en bevakning av skolfastigheter under tid då skolverksamheten inte pågår.

Ärendet i korthet

Efter en rad allvarliga händelser så som skadegörelse, anlagda bränder etc. i anslutning till skolfastigheter, föreslås frågan om kameraövervakning av skolfastigheter utredas.

Bakgrund

Under 2022 har en rad händelser på och omkring kommunens skolfastigheter bidragit till att behovet av övervakningskameror väcks. Händelserna är knutna till anlagda bränder, experimenterande med fyrverkeripjäser samt skadegörelse i form av sönderslagna rutor, klotter och allmän förstörelse av fastighet och egendom. Det är tre perspektiv som i diskussionen om övervakningskameror som lyfts fram:

1. Ökat skydd för fastigheten och fastighetens värde
2. Säkerställa att skolenheten inte tappar sin funktion helt eller delvis
3. Identifiera barn och unga med risk- och/eller normbrytande beteende för tidiga insatser.

Sammantaget ser Barn- och utbildningsförvaltningen ett behov av att utreda frågan om stärkt skalskydd med kameraövervakning på Mjällby skola, Bokelundsskolan och Furulundsskolan.

Bedömning

Barn- och utbildningsförvaltningen vill att fastighetsägaren, Samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med kommunens säkerhetssamordnare utreder förutsättningarna för att komplettera nuvarande skalskydd, bevakning och säkerhet med övervakningskameror och utifrån det vidtar adekvata åtgärder för främjande av punkterna ovan. Utredningen bör utgöra grund för ställningstagande om skydd och säkerhet i samband med renovering, om- och tillbyggnad av befintliga skolenheter så väl som vid byggande av nya skolor i kommunen.

Martin Åsman
Förvaltningschef

Bilagor

Utredningsuppdrag - Behov av kameraövervakning av skolfastigheter

Beslut sänds till:

Alf Svensson Fastighetschef

Henrik Johnsson Säkerhetschef

Barn- och utbildningsförvaltningen

Handläggare
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Utredningsuppdrag - Behov av kameraövervakning av skolfastigheter

Under 2022 har en rad händelser på och omkring Mjällby skola bidragit till att behovet av övervakningskameror väcks på skolenheten. Händelserna är knutna till anlagda bränder, experimenterande med fyrverkeripjäser samt skadegörelse i form av sönderslagna rutor, klotter och allmän förstörelse av fastighet och egendom. Det är tre perspektiv som i diskussionen om övervakningskameror som lyfts fram:

1. Ökat skydd för fastigheten och fastighetens värde
2. Säkerställa att skolenheten inte tappar sin funktion helt eller delvis
3. Identifiera barn och unga med risk- och/eller normbrytande beteende för tidiga insatser

I samband med händelserna på Mjällby skola har ytterligare händelser på andra skolenheter lyfts fram. Sammantaget ser Barn- och utbildningsförvaltningen ett behov av att utreda frågan om stärkt skalskydd med kameraövervakning på, förutom Mjällby skola även Bokelundsskolan och Furulundsskolan.

Frågan är främst inte en verksamhetsfråga då de händelser som har skett på enheterna har skett utanför skoltid på kvällar, nätter och helger. Vi ser därför inte att övervakning behöver ske på dagtid då syftet inte är att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet bland elever i skolverksamheten. Övervakningskamerorna ska heller därför inte övervaka aktiviteter inne på skolan utan främst vara en del av skalskyddet för fastigheten. Vaktbolag har satts in för rondering enligt schema, vilket sannolikt har viss effekt. Insatsen har dock inte lett fram till minskad skadegörelse även om den vid något eller några tillfällen förhindrat att t.ex. anlagd brand spridit sig.

Barn- och utbildningsförvaltningen vill att fastighetsägaren, Samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med kommunens säkerhetssamordnare utreder förutsättningarna för att komplettera

nuvarande skalskydd, bevakning och säkerhet med övervakningskameror och utifrån det vidtar adekvata åtgärder för främjande av punkterna ovan. Utredningen bör utgöra grund för ställningstagande om skydd och säkerhet i samband med renovering, om- och tillbyggnad av befintliga skolenheter så väl som vid byggande av nya skolor i kommunen.

Martin Åsman
Förvaltningschef

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 24 Dnr 2023/62

Frivilliga drogtester i grundskolan

BESLUT

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att avveckla frivilliga drogtester i grundskolan.

Yrkande

Benny Karlsson (SD) och Madelene Ekstrand (KD): avslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att tjänsteskrivelsens förslag bifalls.

Ärendet i korthet

Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att avveckla rutin för drogtest av elever på kommunens högstadieskolor.

Bakgrund

2020-02-26 beslutade Barn- och utbildningsnämnden, efter att frågan utretts, att införa drogtester i kommunens högstadieskor som en åtgärd för drogprevention. Pandemin under åren 2020-2022 gjorde att drogtestning på högstadieskolorna inte kunde prioriteras. Vid uppstart 2023 ges Barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att avveckla rutinen för drogtest på högstadiet.

Beslutsunderlag

Förvaltningschef Martin Åsmans tjänsteskrivelse 2023-03-29.

Barnchecklista.

Utredning - Samstyrets punkt 156 drogtester.

BUNAU § 17/2023.

Exp.

Kommunfullmäktige - Kommunkansliet

Maria Torstensson ANDT-samordnare

Maria Södergren Skolsköterska MLA

Per Theorin Skolchef

Ragnhild Hellström Rektor

Barn- och utbildningsnämnden

Peter Uvenäs Rektor

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Tjänsteskrivelse - Avveckling av frivilliga drogtester i grundskolan

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att avveckla frivilliga drogtester i grundskolan.

Påverkar beslutet barn/ungdomar, direkt eller indirekt?

☒ Ja, se bifogad barnchecklista.

☐ Nej, se förklaring nedan.

Ärendet i korthet

Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att avveckla rutin för drogtest av elever på kommunens högstadieskolor.

Bakgrund

2020-02-26 beslutade Barn- och utbildningsnämnden, efter att frågan utretts, att införa drogtester i kommunens högstadieskor som en åtgärd för drogprevention. Pandemin under åren 2020-2022 gjorde att drogtestning på högstadieskolorna inte kunde prioriteras. Vid uppstart 2023 ges Barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att avveckla rutinen för drogtest på högstadiet.

Bedömning

Ur utredningen Frivilliga drogtester:

Att genomföra frivilliga drogtester i grundskolan möter inga större praktiska eller ekonomiska hinder. Det som utgör en svårighet i sammanhanget, och vilket måste säkerställas, är huruvida drogtestet är eller uppfattas som frivilligt. Med tanke på elevernas ålder och mognad så behövs samtycke av både vårdnadshavare och elev och bedömningen är att dessa måste sammanfalla i ett medgivande till att delta. Vårdnadshavare kan alltså inte enskilt besluta om drogtest av sitt minderåriga barn. Vid fler än en vårdnadshavare ska beslutet som huvudregel fattas i förening. Jämfört gymnasieskolan kan i en skolpliktig verksamhet ingen del av deltagande i undervisningen kopplas till frivillighet, varför några generella krav om drogtest inför

inslag i utbildningen inte kan vara aktuellt. Huvudmannen behöver också i rutin säkerställa att eleven inte i någon del kan uppfatta en värdering i frivilligheten att medverka i drogtest, eller att neka medverkan kan påverka elevens skolgång eller skolans syn på eleven. Att utreda elever som inte vill delta bör därför uppfattas som en sådan värdering eller påtryckning. Grundregeln är att personal vid misstanke om att barn far illa ska anmäla sin oro till socialnämnd för utredning (Socialtjänstlagen, 14 kap. 1 §). Att tacka nej till ett frivilligt drogtest utan att det föreligger någon annan misstanke kan inte rutinmässigt beslutas utgöra underlag för en orosanmälan.

Rättsläget gällande frivilliga drogtestar i grundskolan är fortfarande oklart varför flera aktörer och även Statens skolinspektion avråder från genomförandet av rutinmässiga drogtestar. Evidens som styrker den preventiva effekten saknas i stort. Av samma anledning kan heller inte eventuella negativa effekter styrkas. Tillsynsmyndighetens avrådande får anses ge vägledning i de intentioner lagstiftaren har tills nationell vägledning i frågor rörande drogtest för elever i skolpliktig verksamhet tas fram.

Martin Åsman
Förvaltningschef

Bilagor

Barnchecklista.

Utredning - Samstyrets punkt 156 drogtestar.

Beslut sänds till:

Kommunfullmäktige - Kommunkansliet
Maria Torstensson ANDT-samordnare
Maria Södergren Skolsköterska MLA
Per Theorin Skolchef
Ragnhild Hellström Rektor
Peter Uvenäs Rektor

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare

Martin Åsman, 0456-81 62 24
martin.asman@solvesborg.se

Mottagare

Barnchecklista - Avveckling av frivilliga drogtester i grundskolan

1. Förklara hur beslutet, direkt eller indirekt, påverkar barn och ungdomar.

Elever i årskurs 8 och årskurs 9 behöver inte ta ställning till om de vill genomföra frivilliga drogtester.

2. Har barn/ungdomar som kan komma att beröras av beslutet fått uttrycka sina åsikter?

☐ Ja

☒ Nej

Förklara oavsett svar.

Beslutet rör avvecklandet av en rutin som inte effektuerats på grund av pandemin.

3. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rum?

☒ Ja

☐ Nej

Förklara oavsett svar.

Drogtester i utbildningsverksamhet ska ses som en mindre del av skolans uppdrag i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

4. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Det bedöms inte föreligga någon intressekonflikt.

Martin Åsman
Förvaltningschef

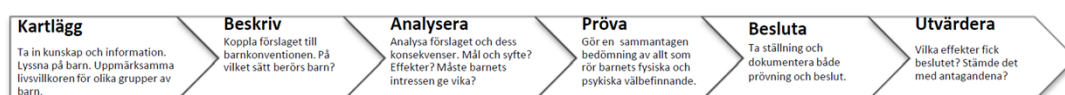
Anvisningar till barnchecklista

Barnets rättigheter ska beaktas vid alla kommunala beslut. Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn. I beslutsunderlag ska det tydligt framgå

om beslutet rör barn, hur barn påverkas av beslutet och hur barns bästa beaktats. Denna checklista är ett stöd för arbetet och en del av Barnets bästa. Checklistan kan användas vid beredning av ärenden och bifogas ärenden till nämnd.

1. Påverkar beslutet barn?

Den första frågan i checklistan handlar om att i ett tidigt skede av ärendeberedningen göra en bedömning av om beslutet påverkar barn. Oavsett svar ska det ges en förklaring av hur de berörs eller varför de inte berörs. Om ärendet/beslutet direkt eller indirekt berör eller kan få konsekvenser för enskilda barn, barn i allmänhet eller en särskild grupp av barn ska checklistan fullföljas. Detsamma gäller vid framtagande av policy, riktlinjer, föreskrifter, årlig budget och förändringar i organisation eller administration. Beslut som i första hand rör barn och/eller kan få stora konsekvenser för barn sett till barnkonventionen föranleder mer omfattande arbete och analys. En barnkonsekvensanalys kan innefatta följande steg:

2. Har barn fått uttrycka sina åsikter?

Barn ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i de frågor barn anser att de berörs av (artikel 12). Är beslutet något som barn kan anse sig vara berörda av? Har barn fått möjlighet att uttrycka sina åsikter och fått dem beaktade? Hur? Eller: Varför inte? Barns åsikter kan fås genom personlig kontakt med barn där de är. De kan också fås genom frågeformulär eller internetomröstningar. Ungdomsrepresentanter eller andra som arbetar nära barn kan agera ombud. Ibland finns underlag med åsikter från barn (till exempel från undersökningar och forum för barns inflytande) som kan användas. När barn uttryckt sina åsikter ska de få uppföljning.

3. Hur har barns bästa beaktats?

Barnets bästa alltid ska komma i första rummet (artikel 3). Barn har fullt och lika människovärde. Barn är sårbara och behöver särskilt stöd och skydd. Rättigheterna ska tillförsäkras alla barn oavsett härkomst, kön, religion, funktionshinder eller andra liknande skäl (artikel 2). Barn ska tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar (artikel 6). I att beakta barns bästa ingår till exempel att beakta barns fysiska och psykiska välbefinnande, tillämpa aktuell kunskap om barns levnadsvillkor, samverka med relevanta aktörer och ha barnperspektiv. Mer om barns bästa finns i SOU 1997:116 kap 6.

4. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Beslutsfattare ska enligt barnkonventionen anstränga sig till det yttersta av tillgängliga resurser för att tillgodose barnets bästa (artikel 4), vilket kan

innebära intressekonflikter. Sammanvägningen av relevanta intressen ska kunna visas. När barnets bästa måste ge vika för andra intressen bör kompensatoriska åtgärder övervägas.

Samstyrets punkt 156

Frivilliga och slumpmässiga drogtest ska införas i högstadiet och på gymnasiet.

Förutsättningar och rättsläge

Drogtest i grundskolan är en relativt ny företeelse varför rättslig praxis i stort saknas. På gymnasieskolor, och företrädesvis gymnasieskolor med yrkesinriktade utbildningar, har drogtester ökat. Det finns ingen mer samlad bild än att det ökar både hos kommunala som fristående huvudmän. Statens skolinspektion har i flera beslut kritiserat skolhuvudmän som praktiserar drogtest som ett rutinemässigt inslag i det drogförebyggande arbetet. Detta grundar sig på skrivning i Regeringsformen som ger rätt till skydd mot påtvingade kroppsliga ingrepp, vilket drogtest är.

Drogtest kan delas upp i två huvudsakliga inriktningar. Dels vid misstanke om droganvändning och dels som ett frivilligt inslag i ett drogförebyggande arbete. Syftet är då att säkerställa drogfrihet i olika inslag i utbildningen, eller användas som en preventiv åtgärd så att elever möter en verksamhet som är tydligt och aktivt avståndstagande från droger. Konsekvensen är då att man som droganvändare kan åka fast. En del i det preventiva syftet som lyfts fram är att drogtest som är slumpmässiga kan hjälpa en elev att stå emot ett eventuellt grupptryck om droganvändning. Eleven kan i dessa fall ange risken om att bli ertappad som anledning till att tacka nej.

Evidensen rörande drogtesters effekt i ett förebyggande arbete är låg. Det finns för få studier för att dra några slutsatser på. Det som dock tycks vara klarlagt är att den stora effekten i ett drogförebyggande arbetet är skolans förmåga att samarbeta med hemmet samt att stärka elevers självkänsla. Huruvida drogtest kan samverka till ett ökat resultat är dock oklart men enbart drogtest utan skolans förebyggande arbete ger sannolikt ingen effekt.

Det är viktigt att poängterar att skolans användning av drogtest alltid bygger på frivillighet. Det finns inget stöd i Skollagen för något annat. Skolinspektionens tolkning härleds inte direkt ifrån Skollagen utan vilar på Regeringsformen. Ska drogtest vara möjliga att

genomföra inom skolväsendet krävs att de genomförs utan tvång, det vill säga frivilligt med ett fullt och reellt samtycke (2 kap. 6 § RF).

Skolinspektionens tolkning av rättsläget:

- *Det är en grundlagsskyddad rättighet för alla i Sverige att inte behöva utsättas för påtvingade kroppsliga ingrepp av det allmänna. (2 kap. 6 § RF). Drogtester är ett kroppsligt ingrepp.*
- *Alla huvudmän, även enskilda som efter ansökan fått godkännande att bedriva utbildning inom skolväsendet - omfattas av det allmänna och är skyldiga att följa grundlagsbestämmelsen i 2 kap. 6 § RF om förbud mot påtvingade kroppsliga ingrepp. Det finns ingen lag, som till exempel polisen har, som ger skolan rätt att genomföra dessa tester mot barn och elevers vilja.*
- *Det ställs stora krav på berörd personal att säkerställa att elevens medverkan vid varje enskilt testtillfälle är i egentlig mening frivillig och att eleven inte känner sig pressad att lämna ett prov. I det senare fallet kan provtagningen vara ett brott mot grundlagen. (JO:s ämbetsberättelse 2010/11 s. 509).*
- *Det som avgör om testet är ett brott mot grundlagsbestämmelsen i 2 kap. 6 § RF eller inte, är alltså om det är påtvingat eller om det sker frivilligt - med ett fullt och reellt samtycke från eleven och dennes vårdnadshavare om eleven är minderårig.*
- *För att ett fullt och reellt samtycke ska anses föreligga förutsätts att den som begär att ett test ska genomföras inte uppträder på ett sätt som får till följd att någon med fog uppfattar sig vara tvungen att underkasta sig testet. Som exempel på ett sådant uppträdande nämner JO underförstådda eller uttryckliga påtryckningar av olika slag (JO:s ämbetsberättelse 2003/04 s. 72)*

Denna tolkning ligger också till grund för den uppdragsbeskrivnings som Skolverket och Socialstyrelsen ger elevhälsa i "Vägledning för elevhälsan"(2014). Där är slutsatsen att slumpmässiga drogtestar inte får genomföras då det i princip inte kan anses vara säkerställt att det sker frivilligt. Det fulla och reella samtycket anses inte kunna säkerställas på individnivå då, sammanfattningsvis skolan och elevens styrkeförhållande inte är neutralt. Eleven är i beroendeställning till skolan. Ska drogtest genomföras så ska det ske utav en anledning, dvs. misstanke om droganvändning eller att utbildningen kräver att drogfrihet säkerställs.

I beslut i anmälningsärende har Justitieombudsmannen gjort ett förtydligande avseende Regeringsformens skydd mot ofrivilliga kroppsliga ingrepp vilket behöver vägas in vid beslut om frivilliga och slumpmässiga drogtestar

Justitieombudsmannens förtydligande av rättsläget:

Enligt 2 kap. 6 § RF är varje medborgare gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp. Detta skydd får, enligt 12 § första stycket samma kapitel, under vissa förutsättningar begränsas genom lag.

ChefsJO Mats Melin har i ett beslut den 27 mars 2009, dnr 5978-2006, uttalat att tagande av urinprov är att betrakta som ett sådant kroppsligt ingrepp som avses i 2 kap. 6 § RF. Jag ansluter mig till den ståndpunkten.

Skyddet mot kroppsligt ingrepp gäller endast ingrepp som är påtvingade. Ett ingrepp är påtvingat om det allmänna använder våld för att genomdriva åtgärden. Ingreppet kan också

vara påtvingat om den enskildes motstånd bryts genom hot om någon sanktion (Petrén/Ragnemalm, Sveriges grundlagar, 12:e upplagan, s. 54 f.). Ett ingrepp torde också vara påtvingat om en företrädare för det allmänna uppträder på ett sådant sätt som får till följd att någon med fog uppfattar sig vara tvungen att underkasta sig ingreppet. Som exempel på sådant uppträdande kan nämnas underförstådda eller uttryckliga påtryckningar av olika slag (JO:s ämbetsberättelse 2003/04 s. 72).

Skolinspektionens uppfattning är sammanfattningsvis att de slumpvisa drogtesterna som genomförs vid Brinellgymnasiet i Nässjö kommun innebär en otillåten inskränkning av skyddet enligt 2 kap. 6 § RF. Denna uppfattning grundas på att testerna är att anse som påtvingade kroppsliga ingrepp eftersom eleven befinner sig i en beroendeställning till skolans personal, att det kan förekomma gruppträck eller press på eleven att lämna prov och att den enskilde eleven kan misstänkliggöras om han eller hon inte vill lämna urinprov. Barn- och utbildningsnämnden i Nässjö kommun, som delar åsikten att tagande av urinprov omfattas av skyddet enligt 2 kap. 6 § RF, har emellertid anfört att det är frivilligt för eleverna att lämna drogtest och att drogtesterna således inte är påtvingade.

Nämnden har beslutat om en rutin för drogtesterna som innebär att tre ”steg” ska vara uppfyllda för att urinprov ska få tas av en elev. Enligt rutinen ska eleven underteckna en överenskommelse om att han/hon får finnas med i den grupp av elever från vilka skolan slumpmässigt väljer elever som ska testas, elevens föräldrar ska – om eleven inte är myndig – underteckna samma överenskommelse och en elev som blivit utvald att testas ska få information vid provtillfället om att drogtestet är frivilligt och att eleven kan avstå från att delta. De enda som känner till vilka elever som sagt ja till att vara med i den grupp bland vilka elever väljs ut för provtagning är personalen inom elevhälsan, skolläkare och skolsköterska. Det är också bara de som får del av testresultaten. Den övriga personalen vid skolan, t.ex. rektor, lärare och kurator, har ingen information om vilka som omfattas av testverksamheten eller vilka resultaten blir av genomförda tester.

Mot bakgrund av vad nämnden har anfört om rutinerna för de slumpvisa drogtesterna vid Brinellgymnasiet har jag inte anledning att dra någon annan slutsats än att en elev på ett tillfredsställande sätt ges möjlighet att i förhållande till det allmänna, dvs. skolan – och då närmast skolhälsovården – fatta ett eget beslut om att vara med i ”testgruppen” och att eleven själv och fritt kan bestämma om att lämna ett urinprov om han eller hon blir tillfrågad. Enligt min mening kan de slumpvisa drogtesterna därför inte generellt anses stå i strid med 2 kap. 6 § RF.

För det fall att de rutiner som barn- och utbildningsnämnden har beslutat om inte skulle följas vid ett visst provtagningstillfälle kan det däremot uppstå situationer när den enskilde elevens samtycke till att lämna ett prov inte framstår som reellt. Det är därför viktigt att skolhälsovården vid provtillfället förvissar sig om att en elev inte har någon invändning mot att lämna urinprov (jfr JO:s ämbetsberättelse 2006/07 s. 97). Det ställs därmed stora krav på berörd personal att säkerställa att elevens medverkan är i egentlig mening frivillig och att eleven inte känner sig pressad att lämna ett prov. I det senare fallet kan provtagningen vara ett brott mot grundlagen.

Som framgått ovan har jag en annan uppfattning än Skolinspektionen i fråga om de slumpmässiga drogtesterna, som Brinellgymnasiet utför, generellt kan anses stå i strid med 2 kap. 6 § RF. Jag delar följaktligen inte heller anmälarens uppfattning.

Skolinspektionen har i sitt remissvar ifrågasatt om det över huvud taget är en uppgift för gymnasieskolan att anordna slumpvisa drogtestar. Jag finner inte skäl att för egen del gå in på frågan om det från mera allmänna utgångspunkter är lämpligt att en skola genomför sådana tester och om det är en metod som fungerar när det gäller att ge stöd till elever att avhålla sig från drogmissbruk. Mot bakgrund av vad Skolinspektionen har anfört i denna del finner jag dock skäl att tillstålla Utbildningsdepartementet en kopia av detta beslut för kännedom

Grundskolan, som är en pliktig verksamhet där eleven är yngre, får antas ha än högre krav på att säkerställa att drogtest sker fullt frivilligt.

Genomförande och kostnad

Förutom de grundläggande rutinerna för att säkerställa frivillighet, behöver huvudmannen besluta om resurser för såväl inköp av drogtestar som personella resurser som hanterar drogtesterna.

Det finns idag flera sätt att drogtesta. Det kan ske via salivprov, urinprov samt blodprov. Salivprovet är minst tillförlitligt avseende att upptäcka många substanser och blodprovet är mest tillförlitligt. Det vanligaste är att använda sig av urinprov där vanliga förekommande substanser kan påträffas. Drogtest med urinprov behöver kompletteras med ett så kallat B-prov, då urinprovet påvisar förekomst av drog. En djupare analys behövs för att ge ett säkert utfall. Detta görs på laboratorium till vilket urinprovet då skickas.

För att hantera frivilliga och slumpmässig drogtestar i skolverksamhet med avsedd effekt bör vid ett genomförande dessa utgöras av urinprov. Detta av såväl praktiska som kostnadseffektiva skäl.

Kostnader för ett drogtest via urinprov i form av en teststicka kostar cirka 100 kr (beroende på vilka substanser man vill testa för). Kostanden för B-provanalys är dyrare och kostar mellan 500 kr till 1500 kr per provanalys.

Frågan om vem som ska genomföra drogtesterna behöver klargöras. Själva testet i skolverksamheten bör göras av personal med uppdrag inom hälso- och sjukvård då det inte kan anses som ett uppdrag som pedagogisk personal har kompetens för. Den grupp som har avsedd kompetens är skolsköterskorna. Uppdraget ryms dock inte inom nuvarande organisation av elevhälsan.

Tydliga rutiner som arbetas in i skolans lokala drogförebyggande arbete behöver tas fram. I dessa ska det tydligt framgå med vilket syfte drogtesterna genomförs samt en reglering av hur frivilligheten ska säkerställas. Det måste också framgå hur kontakten med hemmet ska organiseras och hur kombinationen av vårdnadshavarnas medgivande samspelar med elevens medgivande.

Kostnadsunderlag:

Kostnads kalkylen bygger på ett elevunderlag om cirka 350 elever i årskurs åtta och nio där vi erbjuder cirka 20 % av eleverna att göra ett frivilligt drogtest. Av dessa kommer sannolikt någon eller några avstå. Vi upptäckt eller misstanke av droganvändning lämnas av skolan ärendet vidare till Individ- och familjeomsorgen varför eventuell B-provanalys inte bedöms administreras av skolan.

Förutom kostnader för tester och administration av dessa så behöver det avsättas tid för framtagande rutiner och implementering av dessa. Detta kan med fördel göras i samarbete

mellan skolans centrala elevhälsa, Individ- och familjeomsorgens Barn- och familj/Utredning, stöd och behandling, ungdomssamordnare samt samordnare för det drogförebyggande arbetet. Det är därför bra om det avsätts medel centralt för en arbetsgrupp. Kostnad för detta beräknas till cirka 20 000kr

• Årligt inköp av tester (60 st.)	6 000kr
• Årlig personalkostnad tester, 80 timmar	25 000kr
• Rutiner och implementering år ett, 50 timmar	20 000kr
Totalt:	51 000kr

Sammanfattning

Att genomföra frivilliga drogtester i grundskolan möter inga större praktiska eller ekonomiska hinder. Det som utgör en svårighet i sammanhanget, och vilket måste säkerställas, är huruvida drogtestet är eller uppfattas som frivilligt. Med tanke på elevernas ålder och mognad så behövs samtycke av både vårdnadshavare och elev och bedömningen är att dessa måste sammanfalla i ett medgivande till att delta. Vårdnadshavare kan alltså inte enskilt besluta om drogtest av sitt minderåriga barn. Vid fler än en vårdnadshavare ska beslutet som huvudregel fattas i förening. Jämfört gymnasieskolan kan i en skolpliktig verksamhet ingen del av deltagande i undervisningen kopplas till frivillighet, varför några generella krav om drogtest inför inslag i utbildningen inte kan vara aktuellt. Huvudmannen behöver också i rutin säkerställa att eleven inte i någon del kan uppfatta en värdering i frivilligheten att medverka i drogtest, eller att neka medverkan kan påverka elevens skolgång eller skolans syn på eleven. Att utreda elever som inte vill delta bör därför uppfattas som en sådan värdering eller påtryckning. Grundregeln är att personal vid misstanke om att barn far illa ska anmäla sin oro till socialnämnd för utredning (Socialtjänstlagen, 14 kap. 1 §). Att tacka nej till ett frivilligt drogtest utan att det föreligger någon annan misstanke kan inte rutinmässigt beslutas utgöra underlag för en orosanmälan. Drogtest bör vid eventuellt genomförande utgöra en mindre del av skolans arbete med att förebygga droganvändning varför det behöver passas in i redan tagna rutiner.

Martin Åsman
Förvaltningschef

Barn- och utbildningsnämnden

BUN § 25 Dnr 2023/2

Meddelande

BESLUT

Meddelandena läggs till handlingarna.

Meddelande

- Grundläggande granskning år 2022 - Barn- och utbildningsnämnden.
 - Utredning - Skollokaler, strategisk lokalförsörjning och utveckling.
-

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: JÖRGEN ENGLIN

Datum: 2023-04-27 08:54

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

F4BB1340C8968DD31C8572FC8539626757C36AC8A4675D832FF5228DCA38E619

Namn: Benny Karlsson

Datum: 2023-04-27 14:40

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

F4BB1340C8968DD31C8572FC8539626757C36AC8A4675D832FF5228DCA38E619

Namn: Sanna Eriksson

Datum: 2023-04-27 07:46

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

F4BB1340C8968DD31C8572FC8539626757C36AC8A4675D832FF5228DCA38E619